СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VII. — Мт. Кармель, Па. Четверъ 19-го Жовтня 1899. — Число 42.

КАЛЕНДАРЬ.

Жовтень.

19	Ч.	Сергія и Вакха
20	П.	Палагіи
21	С.	Якова ап.
22	Н.	18. Евлампія
23	П.	Өеофана
24	В.	Прова, Тараха
25	С.	Карпа, Агаөоники

ЗМѢСТЪ.

Увага.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара подъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Сравоздане касове „Р. Н. Союза“ за мѣсяць вересень с. р.

Mahanoy Plane, Pa. Братство св. Илія	$3.50
Buffalo, N.Y. Бр. св. Іоана Хр.	8.91
Waterbury, Conn. Члены	18.25
St. Louis, Mo. Бр. св. Арх. Михаила	21.00
А. Валевскій	2.00
Л. Ґочь	2.50
Trauger-Calumet, Pa. Бр. св. Іоана Хр.	15.75
Shenandoah, Pa. Бр. св. Арх. Мих.	38.17
Olyphant, Pa. Бр. св. Арх. Мих. (за серпень)	88.25
Scranton, Pa. Члены	6.00
Sayre, Pa. Бр. Благов. Пр. Богор.	7.67
Glen Lyon, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	3.50
McAdoo, Pa. Бр. Покр. Пр. Бог.	39.60
Yonkers, N.Y. Члены	36.15
Pittsburg, Pa. Бр. св. О. Николая	118.85
Mayfield, Pa. Бр. св Кир. и Методія	28.50
Priceburg, Pa. Бр. св. Василія В.	37.13
Plymouth, Бр, св. АА. Петра и Павла	20.54
Rhone, Pa. Бр. св. Спаса	8.25
Eleonora, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	13.50
Cleveland, O. Сѣракъ Мих.	2.50
Ansonia, Conn. Бр. св. АА. Петра и Павла	36.50
Mt. Carmel, Pa. Бр. св. Димитрія	34.00
Бр. св. АА. Петра и Павла	23.25
Centralia, Pa. Бр. св. О. Николая	8.50
New Kensington, Pa. Бѣдникъ Павло	3.00
New Britain, Conn. Члены.	6.75
Lancaster, N.Y. Члены	11.88
Edwardsdale, Pa. Члены	4.00
Homestead, Pa. Бр. св. Арх. Михаила	7.43
Mayfield, Pa. Члены (за серпень и вересень)	78.20
Elmira, N. Y. Pa. Бр. св. Арх. Мих. (за серпень и вер.)	16.09
West Pawlet, Vt. Бр. Пр. Бог.	10.00
Lodi, N. J. Члены	4.20
Shamokin, Pa. Бр. св. Йосифа	10.15
Бр. св. Кирила и Методія	82.00
Simpson, Pa. Бр. св. Вас. В.	20.74
Jersey City, N. J. Члены	70.80
Jessup, Pa. Бр. св. АА. Петра и Павла	12.25
Perryopolis, Pa. Савайда Н.	1.00
Oldforge, Pa. Телехъ Семенъ	2.00
Troy, N.Y. Бр. св. О. Николая	7.75
St. Clair, Pa. Бр. Пр. Богор.	21.80
Lansford, Pa. Бр Рожд. Пр. Богородицѣ	53.46
Beelle Vernon, Pa. Бр. Пр. Богородицѣ	11.64
Разомъ:	$1057.66
Розходъ:	841.89

Станъ касы «Р. Н. С.» зъ днемъ 30. вересня б. р. такій:

1) Фондъ желѣзный	$4876.08
2) Фондъ розпорядим.	432.84
3) Депозиты	1449.05
Сума:	$6757.97

Въ другôй половинѣ вересня б. р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючй новй члены:

	Число въ гол. книзѣ:
Mt. Carmel, Pa.	
59. Сѣракъ Михаилъ	83
60. Гавранъ Михаилъ	77
61. Гальковичь Микола	78
New Britain, Conn.	
62. Воликъ Ос.	1539
Mayfield, Pa.	
63. Чайковскій Михаилъ	1131
64. Телепъ Андрей	1189
65. „ Стефанъ	1189
66. Гузій Марія	1224
67. Дзвôнчикъ Василь	1224
68. Цѣхонь Иванъ	1540
69. „ Анна	1540
70. „ Петро	1541
71. „ Марія	1541
72. „ Стефанъ	1542
Elmira, N. Y.	
73. Рончковскій Петро	1542
West Pawlet, Vt.	
74. Ухаль Теодоръ	1543
Lodi, N. J.	
75. Вислоцкій Василь	205
Simpson, Pa.	
76. Пелепа Осифъ	1544
77. Гурчикъ Теодоръ	1544
78. Цѣхонь Ваньо	1545
79. Шляхта Петро	1545
Jersey City, N. J.	
80. Фусякъ Петро	405
81. „ Анна	998
82. Березикъ Гнатъ	1546
83. Ґаль Теодозія	1546
84. Фусякъ Иванъ	1547
85. Гованьска Марія	1547
St. Clair, Pa.	
86. Каплунъ Омелянъ	1285
Lansford, Pa.	
87. Головякъ Семенъ	1548
88. Дорошъ Илія	1548
89. Спічакъ Тадей	1549
90. Скрептачь Дмитро	1549
Belle Vernon, Pa.	
91. Корба Иванъ	1368
92. Ґалякъ Марія	1385
Shamokin, Pa.	
93. Соболь Юрій	1543
94. Ревилякъ Иванъ	1550
95. Ґаликъ Сильвестеръ	1550

Ант. Бончевскій
секретарь.

Вôдозва

Совѣта товариства руск. кат. священиковъ въ Америцѣ до всѣхъ Русиновъ въ Канадѣ.

Дорогй Братя!

Подѣляемо ся зъ вами, всѣма братями, Русины канадійскй, веселою вѣстею, що на вашу просьбу доперва теперь есьмо въ можности ново прибувшого зъ Галичины о. Дамаскина Полѣвку, руско-кат. мисіонера, выслати вамъ на торжественне посвячене церкви въ Еднѣ, котре вôдбуде ся дня 5. новембра с. р., въ недѣлю.

Маемо надѣю, що такъ, якъ щиро зôставъ принятый о. Д. Полѣвка нашими священиками тай рускимъ народомъ въ Спол. Державахъ, що такъ само и вы, братя Русины канадійскй, щиро прiймете приѣзджаючого до васъ нашого рôдного священика, а понеже то буде посвячене першои рôдной рускои церкви въ Канадѣ, про то на тое перше величавѣнне торжество церковно-народне, повинни прибути Русины не тôлько зъ поблизькихъ, але зô всѣхъ якъ найдальшихъ сторôнъ Канады, бо великою много численностію, весь народъ рускій въ Канадѣ покаже явно передъ цѣлымъ свѣтомъ, що и за моремъ палае его серце тымъ самымъ жаромъ любови для Бога, для церкви и своеи рôдной Неньки-Руси.

Зô своеи стороны засылаемо вамъ всѣмъ, братя Канадійцѣ, щире поздоровлене и желаемо якъ найкрасшого успѣха въ вашôй працѣ церковно-народной.

Да благословить васъ Богъ небесный въ богоугодныхъ намѣрахъ!

За Совѣтъ товариства священиковъ:
Өоөанъ А. Обушкевичъ,
пред. тов. свящ.
Петро Кешелякъ,
секретарь.
Mayfield, Pa. дня 9. октобра 1899.

Що чувати въ свѣтѣ?

Америка. Въ исторіи дуже мало примѣрôвъ, щобы за житя спôткала кого така слава, яку вчинили Американьцѣ ґенералови Дюи. Треба було бачити Ню Йоркъ въ часѣ приѣзду побѣдоносця зъ пôдъ Манілѣ. Той прекрасный памятникъ, те вышукане прикрашене, що своею яскравостію ослѣплюе чужинця; тй многй коштовнй приготованя; тй тысячѣ людей, що на деякихъ улицяхъ було годѣ перетиснути ся и т. д. П мимо волѣ насуваесь пытане: хто се робить, кому та за що? Се вчинили тй практичнй Американцѣ, котрй потрафять бути и добрыми гура-патріотами, якъ треба; зробили се для чоловѣка, котрый розбивъ кôлька старыхъ шпаньскихъ кораблѣвъ, при чѣмъ стратило свое жите не мало людей; зробили тому, щобы замылити дѣйстнôсть и позыскати супôльнôсть для своихъ політичныхъ цѣлей. Въ певнôй мѣрѣ тй політики зробили свое; радости не було конця, такъ, що днесь по рôжныхъ «шовахъ» та театрахъ не тôлько не перестають ширити ту славу, але навѣть зробили Дюйого президентомъ, що слѣдуючого року нѣбы мусить наступити.

Нѣбы на доказъ, що кожда добра рѣчь мае и свои злй стороны, есть те, що власне, коли Дюи въѣздивъ до Ню Йорку, а всьо ажь кипѣло зъ надмѣрнои радости — тогды шла завзята борба на Филипинахъ, а пôсля вѣстей выходить, що Американцямъ не дуже навѣть щастилось. Стратили одно военне судно, що попалось въ руки Филипинцѣвъ и пару людей. Правда, що Филипинцѣ стратили также щось, навѣть бôльше, але тôлько пôсля вѣстей американьскихъ. А въ дѣйсности рѣчь маесь такъ, що Американцѣ завоювують тй островы вже цѣлый рôкъ, але крôмъ портового мѣста Манілѣ и скупои багнистои околицѣ, не мають тамъ больше ничь.

Президентъ McKinley вôдъ часу до часу робить собѣ прогульки и при нагодахъ держить бесѣды. А въ своихъ бесѣдахъ все крутить ся вôколо того: «Нашъ ославленый прапоръ, зъ ознакою свободы, повѣвае днесь на обохъ пôвкругахъ земскихъ». Ну, але се богато не здасть ся, щобы стати въ друге президентомъ.

Въ Сполуч. Державахъ есть также партія роялістична, котрой захочуесь вмѣсто президента — коронованои головы. А єли есть якась партія, то мусить бути и контръ-партія. Отже есть партія противъ-роялістична, на чолѣ котрои стоять таки панки-міліонеры. Они кажуть, що теперѣшне правительство McKinley-а, то свѣдомо то не свѣдомо заступае въ певнôй мѣрѣ интересы партіи роялістичнои, що противить ся тезамъ независимости Спол. Державъ; выступають противъ войны зъ Филипинами та думають, що робôтникови не може солодше поводитись, якъ теперъ пôдъ панованемъ капіталу. Мѣжь проводниками проти-роялістичнои партіи вôдграють важну ролю Edward Aktrison зъ Бостону и Andrew Carnegie зъ Пітсбурга. Першій пише дуже богато и его письма розходять ся численно, такъ що войсковй власти въ Манили заказали ширити ихъ мѣжь жовнѣрами; а другій славный зъ кровавыхъ катастрофъ, що зайшли въ его посѣлостяхъ въ Гомстедъ и Гейзелтонъ.

Дня 8. жовтня зôставъ замордованый президентъ республики Санъ-Домінґо, Heureaux. Застрѣливъ его таки въ бѣлый день оденъ горожанинъ, именемъ Ramon Carceras, а трупа выкинувъ черезъ вôкно на дворъ. Той тыранъ-президентъ — якъ пишуть — мавъ бути другимъ Нерономъ, дивно тôлько, що тыранувавъ ажь 18 лѣтъ, а населене терпѣло.

(Продовженя на другôй сторонѣ).

ПОЛАТАЙКО.

Написавъ
Стефанъ Макаръ.

(Конець.)

II.

Петро Розумовскій бувъ однымъ зъ тыхъ премногихъ типôвъ нашои суспôльности, котрй свято були переконанй, що працювати для поддвигненя освѣты и культуры народу, треба доконче бути або великимъ ораторомъ або незрѣвнанымъ писателемъ. Иншй способы освѣты та иншй способы працѣ уважались чимсь маловажнымъ, що на нихъ не стояло и глянути освѣченому чоловѣкови.

Розумовскій спеціяльно вôдносивсь до згаданыхъ людей зъ идолопоклонною набожностю. Вôнъ такъ убожавъ подôбныхъ людей, що зважився самъ стати писателемъ, а сеся горячка не давала ему спокою нѣ въ день нѣ въ ночѣ. Розумѣєсь, що въ сѣмъ случаю, якъ се звычайно бувае у молодыхъ людей, грала велику ролю амбіція, котра породилась ще за молодшихъ лѣтъ, а змоглась опôсля, коли разъ мѣжь своими товаришами перечитавъ малый стишокъ, писаный ще на шкôльнôй лавцѣ до своеи убожанои, а тй его за се похвалили, що зъ него може бути талановитый писатель лишь бы ему больше працѣ надъ собою.

Вôнъ хочь не богато працювавъ надъ собою, але за те буйнôсть его уявы мала чималу роботу. Вôнъ цѣлыми годинами прохожувавсь по своѣй комнатѣ и разъ бачивъ себе великимъ політикомъ, що своимъ впливомъ пхнувъ цѣлый свôй народъ на вищій шляхъ, то знову перекидавъ ся въ славного музика, що вславивъ ся на увесь свѣтъ, а кождый вказувавъ при похвалахъ про него на народъ, що выдавъ такого мѣстця; а вже верхомъ мрій було те, коли вôнъ въ уявѣ побачивъ себе на естрадѣ передъ тысячно-зôбраною публикою и розпалювавъ серця слухачôвъ своею палкою промовою. Коли вже перейшовъ усѣ тй ступенѣ свого посланництва выкликувавъ въ уявѣ усѣ постатѣ зъ повѣсти якогось славного писателя, а любуючись ними, представлявъ самъ себе, що то вôнъ те написавъ, але ще лѣпше и красше якъ тамъ було. Хиба-жъ не роскôшь для чоловѣка — думалось ему, — якъ твою промову печатають опôсля по часописяхъ, хвалять, критикують, а все за кождымъ словомъ згадують, що се именно Розумовскій такъ сказавъ.

Подôбна справа и зъ повѣстеписателемъ. Его славну повѣсть перекладають на чужй мовы зъ пôдписомъ Розумовского а деколи и зъ портретомъ самого автора. Хиба-жъ се не честь бути обожанымъ своими, а шанованымъ чужими?

Именно сеся послѣдна причина не давала Розумовскому спокою и вôнъ еи доконче побажавъ перевести. Хочь писати повѣсть вôнъ пôдкрадавъ ся за кôлькома наворотами та хочь послѣднымъ разомъ потерпѣвъ таке погане фіяско, то на те не зважавъ. Правда, не бравъ ся до того заразъ, але приобѣцявъ собѣ приступити до дѣла за якихъ кôлька днѣвъ, а за той часъ сподѣвавъ ся, що розбурханй гадки повернуть опять до рôвноваги и уложать ся на паперѣ въ потрясаюче цѣлый свѣтъ дѣло.

За той часъ великого приготованя, природна рѣчь, не бравъ ся вôнъ до жаднои поважнѣйшои працѣ, щобъ не обтяжати надмѣрно мозгу, щобъ не вчинити его шорсткимъ а задержати спружистымъ и чуткимъ. Найбôльше, якъ прочитавъ за обѣдомъ або вечерою яку часопись и то звычайно пантрувавъ за тыми рубриками, де була згадка про культурный розвôй чужихъ народôвъ. Якъ наткнувъ ся на яке мѣсце, де авторъ статѣ пôдносивъ заслуги мужôвъ чужого народу про ихъ патріотичнй подвиги, Розумовскій перепинявъ читане, вôдкладавъ часопись, а зôтхаючи глубоко, говоривъ немовь самъ до себе:

— Отсе народъ! Се культура, просвѣта, що выскочила по-надъ нашу мизерію о якихъ 10 головъ! Для такого народу не жаль и працювати, посвятити всѣ свои житевй силы! А у насъ що? Рутенія, застôй, неуцтво, дичина, не варто и плюнути! И чи настане коли для насъ красша доля?

На послѣдне пытане звычайно не вôдповѣдавъ рѣшучо, бо мусѣвъ бы и собѣ сказати въ очѣ, що єсли для его народу не настане красша доля, то хиба его не було-бъ на свѣтѣ, а вôнъ именно той посланый месія, що мае свôй нарôдъ вывести зъ неволѣ-темноты.

А часъ сунувъ ся однаковою ходою чимъ разъ дальше вразъ зъ бажанемъ Розумовского доконче прислужитись своему народови написанемъ хочь однои повѣсти.

Вкôнци наспѣвъ и той вечѣръ, коли вôнъ мавъ розпочати, Богъ знае котрый вже разъ, свôй пропамятный твôръ.

Вернувъ скорше, якъ звычайно до хаты, засвѣтивъ лямпу и зъ легкою дрожею присѣвъ до стола. На очи попавъ ся ему листъ. Треба було перше прочитати его. Розрѣзавъ коверту, було се письмо вôдъ того самого товариша, котрый запрошувавъ его до себе, а котрому вôнъ такъ остро вôдказавъ ся. Тамъ стояло:

«Дорогій Товаришу!

Сейчасъ, пôсля одержаня Твого листа, сѣдаю и вôдписую, хочь якъ у мене богато роботы. Коли я перечитавъ Твое письмо, оно мене зовсѣмъ не счудовало. Я лишь почувъ якесь милосердіе до Тебе, якъ мого давного Товариша и пріятеля, що Ты ще доси зôставъ дурнымъ дѣтвакомъ. Даруй за остре слово, але оно не походить зô злобы або зъ пріятности посмѣятись зъ Тебе. Противно. Я-жь знаю Тебе якъ хлопця щирого и доброго, що бажавъ бы прислужитись своему народови, лишь одна въ Тобѣ хиба, що Ты, якъ и сотки нашихъ, суть въ дуже поганôмъ блудѣ. Вамъ выдае ся, що проговорити разъ у рôкъ на вѣчу, а опôсля лежати зъ люлькою въ зубахъ цѣлый рôкъ на отоманцѣ, або вишварити яку тамъ статю або и оповѣдане, що се все выстарчае для имени великого труженика и патріота руского. Я не хочу бути членомъ огневои сторожѣ и сейчасъ-же трубѣти на алярмъ, щобъ гнали зъ сикавками та зливали холодною водою палкй та горячй вдачѣ. Противно. Хто може и вмѣе, най те робить, лишь я хотѣвъ Тобѣ сказати, що не всѣ можуть бути на лавѣ, бо и тй такй самй добрй, що имъ довелось стати низше. Всѣ не можуть бути ґеніями, про котрыхъ цѣлый свѣтъ знае, а суть ще и такй ґенія, що роблять ту дрôбну роботу совѣстно, невтомимо. Правда, сегодня таке завелось на свѣтѣ, що лишь про тыхъ бесѣда, хто працюе перомъ, хто зробить якій выпахôдъ або скомпонуе гарну оперу, а навѣть згадають и за такихъ, що хочь то де-що мазнуть, а за тыхъ, що роблять неголосну, а за те такъ конечну, иншу дрôбну роботу — нѣ споминy. Однакъ се не повинно Тебе зражати, єли Ты справдѣ патріотъ, що хоче щиро працювати для свого народу, а єси перекònаный, що тои працѣ, хочь бы и не голоснои, потреба доконче для того народу. Будешъ робити, а побачишь, що она, сеся праця, дасть Тобѣ вдоволене, а народови пожитокъ. А такъ, въ той своѣй уроєнôй величѣ, будешь вити ся зъ болю, денервувати ся, злобити ся на себе и другихъ, а вкôнци плюнешь на все и всѣхъ, стратишь вѣру въ успѣхъ нашои народнои справы ажь опинишь ся помѣжь лежаными патріотами. Ты лишь глянь вокругъ себе, а стрѣнешь ся зъ такою масою роботы, що въ мить вôдбѣгне Тобѣ охота пхатись тамъ, до чого нема у Тебе силы. Не скажу, щобъ працюючи, не осягнувъ Ты своихъ первѣстныхъ бажань. Робота одна диктуе другу. Памятай на те, що нема нѣчо страшнѣйшого для чоловѣка на свѣтѣ, якъ бажати доконати великихъ дѣлъ, а не змогчи вчинити навѣть найменшого вчинку! Гадаешь, дорогій Товаришу, що я не переходивъ того самого, що и Ты? Переходивъ! А може бувъ бы лишивъ ся такимъ якъ Ты доси, якъ бы не оденъ цѣкавый случай въ моимъ житю. Я Тобѣ его роскажу, може и Тобѣ вôнъ на що придасть ся.

„SVOBODA"
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA" Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda"
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна	$2.00
До старого краю	3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA"
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовженя зô стороны першои).

Нарештѣ перебралась мѣрка и зроблено ему конецъ безъ революціи и проливу крови, а Ramona Carceras-а хотѣли ще выбрати за се президентомъ, але сей вôдпросивъ ся, кажучи, що не дорôсъ до такого уряду.

Африка. Вôйна мѣжь хлопскою державою Трансваль а Анґлією не минуча. Пôсля найновѣйшихъ вѣстей, бурійскй полки вже переступили границю.

Европа. — Франція. Въ Парижи гостить теперь россійскій міністеръ справъ заграничныхъ гр. Муравіевъ, котрый прибувъ тамъ зъ Испаніи, де мавъ конферувати въ справѣ союза проти Анґліи въ вôйнѣ зъ Бурійцями. Испанія сказала, що не може теперь занимати ся такими рѣчами, бо мае досыть клопоту зъ податками, отже гр. Мурявевъ забравъ ся до Франціи.

Австрія. Премієръ-міністеръ гр. Тунъ разомъ зô своимъ міністерствомъ пôйшовъ на зелену пашу, а тымъ часомъ рядить въ Австріи тымчасове міністерство пôдъ проводомъ гр. Клары, до котрого цѣсарь выдавъ 10. окт. посланіе.

Азія. До Петербурга доносять, що Емиръ-паша (король) Авґаністану зваріювавъ и кождого дня каже вѣшати та тортуровати своихъ урядниковъ. Всьо населене въ великôй тревозѣ, а мѣста вылюдню́ють ся. Россія готова тамъ вмѣшатись, а черезъ те знову зôткне ся зъ Анґлією, якъ въ Хинахъ.

Вѣсти изъ старого краю.

Галичина. Дня 14. вересня вôдбула ся интронізація метрополита, еп. Куиловского. По службѣ божôй принимавъ митрополитъ візиты. але принятя — якъ звычайно — не було. За се митрополитъ зложивъ 300 зр. на добродѣйнй цѣли и убогихъ. Се не сподобало ся тымъ. котрй звыкли при такихъ нагодахъ низенько клапатись и кадити, а опôсля хвалитись, якй они великй.

Дня 17. вересня вôдбулась въ митрополичôй церкви св. Юрія у Львовѣ хиротонія епископа станиславôвского, гр. Шептицкого. Та урочистôсть вымагае присутности що найменше трохъ епископôвъ, то-жь ново-именованый владика хотѣвъ мати самыхъ рускихъ владикъ и въ тôй цѣли познакомивъ ся зъ угорскими рускими владиками и запросивъ на те свято. Однакъ угорскй епископы мимо обѣцянки не прибули, вымовляючись конференціею цѣлого епископату угорского, мовлявъ, що угорскій примасъ може се взяти за злу монету. Тымчасомъ ся вымôвка не оправдана. Угорскй рускй епископы чують себе бôльше Мадярами якъ Русинами и выстерѣгають ся всього такого, щобы вказувало на ихъ рускôсть, отже не прибули, бо мадярскій рядъ взявъ бы имъ се за зле. — Дня 20. вересня вôдбувъ ся торжественный въѣздъ епископа до Станиславова.

Епископъ гр. Андрей Шептицкій, свѣжій епископъ станиславôвскій, походить зô старого руского роду, зъ котрого вже три предки засѣдали на галицкихъ владычихъ престолахъ. Однакъ зъ часомъ той рôдъ вынародовивъ ся и днесь чуесь польскимъ. Вынятокъ становить еп. Андрей, котрый скôнчивши права та зложивши испытъ докторскій, вступивъ до оо. Василіянъ, а днесь засѣвъ на владычôмъ престолѣ въ Станиславовѣ, де есть третымъ зъ ряду епископомъ тои молодои діецезіи.

Дня 17. вересня умеръ въ Грацу, въ Стиріи, д-ръ Мих. Борисикевичь, русинъ, професоръ університету и славный лѣкаръ очныхъ недугъ. Наука стратила въ нѣмъ велику силу.

Польскй политики засмутились, бо до нового міністерства не ввôйшовъ анѣ оденъ Полякъ.

Буковина. Будова «Руского Народного Дому» въ Чернôвцяхъ буде того року скôнчена и то скорше, якъ було означено контрактомъ.

Православна (не россійска цареславна) консисторія въ Чернôвцяхъ мае въ недовзѣ радити надъ реформою монастырôвъ.

Русинъ, Никола Иванюкъ, маляръ, заложивъ тамъ-же приватну школу рисункôвъ и малярства для жѣнокъ.

Угорщина. Два роки вже минуло, якъ мадярскій рядъ поробивъ першй кроки, щобы помогти угорскимъ Русинамъ въ нуждѣ. Найбôльше заслуживъ ся тутъ міністеръ рôльництва Дарани, котрого заходами почала выходити популярна газетка руска «Недѣля» та вынаймлено всю землю вôдъ гр. Шенборна въ Берегу, де людность найбѣднѣйша и вôднаймлено селянамъ. Всѣхъ родинъ, що користали зъ вôднайму того року було 4314, якъ пише „Літ. Наук. Вістник".

Другій крокъ уряду, що вже мае вагу для цѣлои Угорщины, хочь найбôльше выходить въ користь Русинôвъ, есть недавно выданый законъ про лихву. Найбôльше жидôвъ угорскихъ мешкае мѣжь тамошными Русинами, особливо въ Мараморощи и всѣ они провадили лихву, въ чôмъ помагали имъ ще жиды галицкй и россійскй. Дальше урядъ починае закладати школы для дрôбного промыслу. Того року заведено курсы господарскй, на якй взывано священникôвъ и учителѣвъ, котрй мали слухати выкладôвъ, а опôсля практично показувати селянамъ.

Для улекшеня кредиту селянамъ, зачавъ урядъ заводити касы и досп есть ихъ 27. Селяне розумѣють тй заходы правительства и починають самй рухати ся. А декуды зачинають появлятись читальнѣ и спôлковй крамницѣ, якъ ось въ Пôдгôрю, коло Мункача, та въ Свиднику, стл. Шаришъ и навѣть добре розвивають ся. Той рухъ надъ пôднесенемъ нестерпимои долѣ угорского Русина пôйде скорше, сли и интеліґенція руска приложить до того рукъ.

Украина. Доходять вѣсти, що штунда не перестае ширитись мѣжь Русинами-Украинцями, а рядъ россійскій старае ся спинити еи брутальными насильствами, о чѣмъ свѣдчать вѣсти зъ ґуберніи кіѣвскои. Однакъ насильства не помогуть, хиба народъ зроблять бôльше завзятымъ и скрытымъ. Скорше помоглибы школы, въ котрыхъ подавали-бъ народови просвѣту въ его рôднôй бесѣдѣ, а не россійскôй, але просвѣту правдиву, а не міссіонарско--россійску дурѣйку, що хоче загнати Русинôвъ до стайнѣ одного «русскаго народа» пôдъ покровомъ нагайки.

НОВИНКИ.

Россійскому цареви Миколѣ II. будуть оперувати мозогъ.

Пôдчасъ подорожи наоколо свѣта, въ 1891 р., лучила ся въ Японіи, тогдѣ еще царевичови Миколѣ, нещаслива пригода. Оденъ Японьчикъ-фанатикъ (а може божевôльный) напавъ зô штилетомъ (острымъ ножемъ) на царевича и завдавъ ему двѣ раны въ бôкъ а одну зъ заду въ голову. Царевичь сейчасъ вернувъ до Россіи, але вôдъ того часу все чуе бôль въ головѣ. Коли по смерти свого батька Александра вступивъ на престолъ, то зъ початку родина посила ся зъ гадкою, коронацію вôдложити на пôзнѣйше задля недуги царя. Хоть царь коробовавъ ся, але слабôсть не зменшила ся, противно, чимъ разъ бôльшій болѣ чувъ царь въ головѣ и два разы зъ роспуки хотѣвъ собѣ жите вôдобрати, лише его вѣрна жена Аліція перешкодила его страшному замѣрови. Дуже часто царь есть безъ памяти и терпить на т. зв. падачку (епилептичну слабôсть). Понеже жаднй лѣкарства ему не помогли, длятого царь и его родина вже згодили ся, абы вôнъ пôддавъ ся операціи. На тыхъ дняхъ приѣхавъ до Петербурга найславнѣйшій операторъ-лѣкаръ Берґманъ, зъ Берлина, и зъ заду въ головѣ зробить дѣру сверликомъ, выкине кости и якъ дôстане ся до мозґу, то буде старати ся усунути зъ мозґу нарости (нечистости), а якъ операція удасть ся, то тогды дѣру въ головѣ закрые лѣкаръ золотою плиткою, котру царь, если перебуде щасливо операцію, буде мусѣвъ цѣле свое жите носити.

Обôкрали церковь.

Нещасливу, чікаґовску, православну церковь обôкрали невыслѣдженй до сего часу злодѣѣ. Украли чашу и прочй металевй знаряды. Вина ту почасти батюшки, бо безъ причины вынѣсъ ся зъ церковного помешканя, де мешкавъ бôльше якъ три роки, а теперь церковь була зовсѣмъ безъ надзору. Що бѣднятка наскладали, то забравъ поганый жидъ. Решту злодѣѣ покрали. Чи-жь се не жаль, та не встыдъ?

А. Д.

Пяна малпа.

Въ Ню Йорку пяна малпа наробила недавно въ однôмъ салюнѣ великого спустошеня. Властитель салюну купивъ для розвеселеня своихъ гостей малпу, котру державъ на привязи при „барѣ." Якійсь дотепный гôсть давъ напитись малпѣ чотыри чарки горѣвки, що такъ засмакувало звѣрятю, що стало домагатись бôльше, а коли ѣй не дали, вдарила фляшкою гостя въ чоло, а той упавъ на землю безъ памяти. Господарь салюну, хотячи малпу втихомирити, тежь мусѣвъ уступити. Такъ само мусѣли поховатись другй гостѣ, бо хто лишь наближавъ ся до малпы, що заняла оборонне мѣсце мѣжь фляшками, кидала ними за порядкомъ. Невдовзѣ черепки зъ фляшокъ, потовчене зеркало и порозливана горѣвка, свѣдчили о встеклости пяного звѣряти, ажь полісмены приборкали того рѣдкого пяницю.

Що край — то обычай.

Если яка дѣвчина въ Японіи не може выйти за мужь, то сама оголошуе въ газетахъ, що пошукуе жениха. Недавно було умѣщене въ тамошныхъ часописяхъ таке оголошене: «Подаю всѣмъ до вѣдомости, що есьмъ хорошою дѣвчиною, мое лице свѣже якъ цвѣтка; посѣдаю красный мастокъ, чорне волосе, краснй бровы и добру фіґуру (станъ). Маю досыть грошей, абымь могла разомъ зъ моимъ мужомъ весело жити и то до самои смерти. Если отже якій хорошій, талановитый и образованый молодець, все одно чи зъ вусами чи еще безъ вусôвъ, мае охоту зô мною подружитись, то я радо буду ему до гробовои дошки вѣрною... (?) Если-жь де-хто вагае ся менѣ подати руку, то я обѣцяю и по смерти лежати зъ нимъ въ однôмъ гробѣ».

Слезы Дрейфуса.

Оденъ жидокъ въ Берлінѣ, що есть тамъ реставраторомъ, сфабрикувавъ нову горѣвку и назвавъ еи: „Dreyfus Thraene" (слезы Дрейфуса). Помысловый спекулянтъ поприлѣплявъ на фляшкахъ карточки зъ написами, въ котрыхъ запевняе, що сеся горѣвка есть „найпевинѣйшою" на цѣлôмъ свѣтѣ.

Проживъ 140 лѣтъ.

Въ селѣ Белгородѣ, ґуберніи курскôй, въ Россіи, умеръ сего року оденъ Русинъ-Украинець, проживши 140 лѣтъ. Вôнъ бувъ родомъ зъ м. Харкова и цѣле жите занимавъ ся купецтвомъ. Ѣздивъ по славныхъ ярмаркахъ якъ: до Полтавы, Харкова и т. д., а часто спавъ пôдъ голымъ небомъ, на свѣжôмъ воздусѣ. Поѣхавъ бувъ разъ до Москвы, але тамъ ему не подобало ся и тому вскорѣ вернувъ назадъ на свою любу Украину. Бувъ три разы жонатый и умеръ вдôвцемъ. Вôнъ бувъ бы и четвертый разъ оженивъ ся, але россійска церковь не позволяе бôльше женити ся. До самои смерти бувъ при добрôй памяти.

Зъ Канады.

Недалеко колѣевои стаціи Ethelbert въ околици Dauphin, Man. бувъ передъ минувшого тыждня великій преріиный пожаръ, въ котрôмъ згорѣло кôлькоро рускихъ дѣтей. На тôй кольоніи поселилось кôлька родинъ зъ Пенсильваніи.

Новины зъ Джерзи Сити, Н. Дж.

— У насъ новина есть така: Въ великôй фабрицѣ цукру перестали робити дня 25. вересня и еще не рушаесь робота тай не знати, коли рушить. А велика сила робôтниковъ коло 700 ходить по улицяхъ.

— Велико нещасте стало ся на морѣ недалеко Ню Йорку. „Бовтъ" изъ Бріджпортъ ишовъ до Ню Йорку и рано о 5 годинѣ 14. окт. повставъ на нѣмъ огонь, де були рôжнй пакунки. Люде еще спали, але не всѣ и ставъ ся великій крикъ, що горить. Народъ бувъ въ страху великôмъ и кождый бравъ на себе плавнѣ. „Бовтъ" страшно трубивъ и прійшла ему помôчь, але тогды якъ половину згорѣвъ. Два Анґлики скочили до моря и втопили ся, 3 людей задушенй дымомъ, а много изъ перестраху забрали до шпиталя, а решту всѣ ся выратовали на другй „бовты", а горіючій „бовтъ" пôшовъ на дно морске. Всѣхъ людей було зъ робôтниками до 80. Люде були розмаитй и такъ само бувъ тамъ оденъ Русинъ Стефанъ Борисъ и ему згорѣли прекраснй скрипки и мошонка зъ грôшми, тôлько самъ выратовавъ свое жите.

Д. Г.

Якъ усѣмъ людямъ, такъ и менѣ грѣшному чоловѣкови, припала въ падѣлѣ та доля, що мушу носити черевики. Якось разъ, пôдчасъ слôтнои поры, иду дорогою, а въ моихъ черевичкахъ зачинае бути погамъ досыть выгôдно, а дальше чую, що тамъ зробилась цѣла баюра болотниста. Що-жь вдѣешь? Повандрувавъ я чимъ скорше до хаты и рѣшивъ пôддати свои черевики безоглядной ревизіи. Якъ загадавъ такъ зробивъ. Дивлюсь, а въ моихъ черевичкахъ нѣ подошвы, нѣ запяткôвъ. Гадка въ гадку, не було иншои рады, якъ дати ихъ до направы, а що я все любивъ куповати лишь у своихъ, то-жь прикликавъ шевця-сусѣду, щобъ давъ вôнъ менѣ яку раду.

Вôнъ оглянувъ уважно мои черевики, похитавъ головою и выдавъ ось якій засудъ:

— Треба пôдбити пôдошву, вырôвнати запятки и пришити по однôй латцѣ на кожду зъ дѣрокъ, що потворились поверхи.

— Гмъ, — кажу я до шевця — пане майстеръ, оно мабуть не оплатить ся шкôрка за выправу! Чи не лучше-бъ було зробити новй черевики, а тыхъ пустити на заслуженый супочинокъ?

Швець всмѣхнувъ ся, пошкробавсь въ потилицю тай каже:

— Оно бы и такъ можна! Звѣстно, се-жь ваша воля, тôлько-жь я вже ту пѣчо не зароблю.

— Якъ такъ? — спытавъ я зъ зачудованемъ — адже-жь вы швець!

— Оно правда, що швець — вôдказавъ вôнъ — але не цѣлковитый, я лишь полатайко.

— Чи можливе?

— А якже, я полатайко — говоривъ зъ повагою швець. — Бравъ ся я и до новыхъ черевикôвъ, але ишло менѣ нескладно. Звычайно якъ чія рука до чого складна, то и робота краща выходить, а у мене вже такій талантъ, що хочь якій возьму подертый черевикъ, то якъ хоцю его на копыто, обнукаю, вылатаю, пригладжу, гляньте, хочь бы новый передъ нимъ споховавъ ся.

— Якже-жь вы можете выжити зъ того? — поспытавъ я зацѣкавленый.

— Помалу, помалу, не можь жалуватись! Я вже такъ вправный въ своимъ ремеслѣ, що бôльше заробю на латаню, якъ бы робивъ новй черевики. А що робю совѣстно и честно то и все у мене робота на роботу. Деколи не можь оббгнатись така у мене еи сила. А найно бы я теперь хопивъ ся робити новй черевики?! Що-жь, треба-бъ за якого пôвъ рока умирати зъ голоду. Люде знають мене якъ доброго полатайка, давали-бъ менѣ зъ довѣремъ робити новй черевики, а я, нетямущій тои штуки, взявъ бы на себе ту роботу и мѣсто черевикôвъ, складныхъ до ноги, поробивъ бы копаницѣ?! Зъ того погнѣвались бы на мене люде и казали-бъ, що нашъ швець геть попсувавъ ся, мабуть вже лѣнтяй зъ него, вôнъ такъ само лихо полатае и тогдѣ не лишь новй чоботы, але и дѣравй несли бы до другого.

Я зъ пошаною глядѣвъ на полатайка, що згорбленый вôдъ сидженя, оперъ ся лѣвою рукою о край стола и розповѣдавъ менѣ про себе. Розумѣесь, я давъ свои черевики до направы, стиснувъ сердечно руку мого сусѣду, котрый прощаючись зô мною немовь самъ до себе зôтхнувъ:

— Такъ, такъ, панцю дорогенькій, я простый полатайко, але и полатайки потрѣбнй, ще и якъ потрѣбнй!

Старый полатайко вôддаливъ ся, а его постать все ще стояла передъ моими очима, а его мудрй слова не сходили менѣ нѣ зъ гадки, нѣ зъ мысли. Они, отй слова полатайка, звенѣли менѣ въ ухахъ заодно въ ночѣ, такъ, що я не мôгъ довго заснути. Я боровъ ся зъ думками завзято и не хотѣвъ допустити вôдповѣди на те влѣзливе пытане: Чи и менѣ не стати-бъ полатайкомъ въ нашôй народнôй роботѣ, коли не довелось бути ґеніомъ, якимъ я мрѣвъ въ молодечихъ лѣтахъ? И хочь якъ я покидавсь такъ низькимъ ступенемъ въ рядахъ робôтниковъ народныхъ, однакъ, повченый наукою шевця-полатайка и своею власною совѣстю, мусѣвъ згодитись на се послѣдне.

Ось, чому я занимаю звѣстне Тобѣ становиско и працюю завзято, хочь и не голосно, а що Тобѣ именно не подобаесь.

Нѣколи тôлько не напишешь, кôлько перебалакаешь, то-жь приѣдь до мене доконче: може хочь устно Тебе зсаджу зъ недôшлои славы будучого ґенія.

Твôй Микола.»

Розумовскій скôнчивъ читати, опустивъ письмо на стôлъ и хочь не мôгъ собѣ высказати заразъ про него своси гадки, однакъ почувъ, що его огортае якесь тужно-прикре чуте, якійсь неописаный перестрахъ и жаль за змарнованымъ часомъ. Се чуте подôбне до чутя чоловѣка, що всѣвъ на корабель зъ вѣтрилами, щасливый выѣзджае зъ пристани, дорогою лине думкою по обôйстю родиннои хаты, плыве опосный тыми мрѣями, ажь наразъ зрываесь сильный, противный вѣтеръ, бе въ вѣтрила и вертае корабель назадъ въ те мѣсце, звôдки выплывъ. Се-жь гнѣвить подорожныхъ, але они рушають опять зъ мѣсця, може иншою дорогою, певнй, що дôбють до цѣли. Розумовскому вдарила кровь въ лице густою струею и вôнъ самъ передъ собою засоромивъ ся, а не маючи на кимъ пôмститись, хопивъ судорожно цѣлою долонею за папѣръ, на котрôмъ позначеный бувъ нарисъ повѣсти, зôмнявъ его, а розмахнувшись, шпурнувъ замашисто до кона. Опôсля насадивъ капелюхъ сильно на голову и выбѣгъ прожогомъ на мѣсто.

ЧОМУ ДЕКОТРЙ ЦУКРОВНѢ, ХОЧЬ НАЛЕЖАЛИ ДО ТРОСТУ, ТРОХИ „СТАНУВАЛИ?"

Звѣсна рѣчь, що велика рыба пожирае малу, але неразъ удавить ся нею, и хоть еи выратують лѣкарѣ, але мусять въ часѣ слабости трохи вôдпочати. До великои рыбы дасть ся прирôвнати богата компанія т. зв. тростъ. Она хоче сама пановати и всѣ меншй компаніи нищить, будь конкуренціею, будь примушуе еи до спродания свого заводу.

Американьска компанія цукрова (тростъ), котрои президентомъ есть міліонеръ Гавемаеръ, мае найбôльшй фабрики ту въ Америци якъ въ Джерзи Сити, въ Брукливѣ и другихъ м. и держить въ своихъ рукахъ цѣлу продукцію (вырôбъ) цукру. Малй компаніи неналежачй до тросту, старае ся она знищити якъ прим. въ Юнкерсъ и другй. Недавно оденъ богатый Американець побудовавъ на власну руку великаньску рафінерію цукру и назвавъ еи „United States Sugar Refinery", уже навѣть спровадивъ богато сырого матеріялу цукрового зъ Индіи. И хотяй еще фабрика не зачала робити, то вже «королик цукровый» Гавемаеръ настрашивъ ся конкуренціи, бо думавъ, що то не знати якъ велика повстала компанія и звернувъ ся до властителя новои компаніи им. Сеґаля зъ предложенемъ, абы той вôдпродавъ свою фабрику тростови. Сеґаль зажадавъ звороту всѣхъ коштôвъ, а крôмъ того 1 міліонъ дол. вôдступного. Довго, довго зволѣкавъ тростъ, але вконци вôдваживъ ся и выплативъ жадану суму. По отриманю грошей Сеґаль засмѣявъ ся въ кулакъ зъ Гавемаера, бо ему навѣть не снило ся выробляти цукеръ, вôнъ лише настрашивъ тростъ и не помылився, бо выгравъ богато. Черезъ тое тростъ затуживъ за выкинеными на дармо грôшми и тому пару тыжнѣвъ цукровнѣ декуды «станували», але теперь вже робять и суть знову въ руху.

По хиньски.

Оденъ французкій лѣкаръ удавъ ся недавно до Пекіну, въ Хинахъ, щобъ въ свѣжо побудованой школѣ медичной научити Хинцѣвъ анатоміи (складу тѣла людского). Перепоною въ науцѣ бувъ бракъ людскихъ тѣлъ до секціи, бо Хинцѣ маютъ религійну почесть для померших и не дозволили бы нѣколи, щобы — навѣть въ цѣляхъ науковыхъ — краяти небôщика, хиба що страчено его за велику провину. Французкій лѣкаръ удавъ ся до могучого міністра Лі-Гунґъ-Чанґа и донѣсъ ему, що мае замало трупôвъ, а безъ трупôвъ не можливо учити ся анатоміи.

«Адже-жь посылае ся вамъ трупы перестуиникôвъ» — завважавъ Лі-Гунґъ-Чанґъ.

«Такъ — вôдповѣвъ лѣкаръ — але то не выстарчае.

«Въ такôмъ случаю — прорѣкъ Лі-Гунґъ-Чанґъ холоднокровно — прикажу бôльше людей засуджувати на смерть.

Руска місія на заходѣ.

Подае ся до вѣдомости всѣмъ нашимъ людямъ, що прислухуютъ гр. кат. церкви, що въ Whiting, Ind. побудовано руску церковь, де есть такожь нашъ священикъ. Се повѣдомлене вôдносить ся до тыхъ, що мешкаютъ въ Chicago, Ill., So. Chicago, Ill., Whiting, East Chicago и Hammond, Ind. Зъ Чікаґо найдогôднѣйшій „тренъ" до Whiting выходить о 8 годинѣ рано зъ Rosk Island стаціи, а за вертаный „тікетъ" платить ся лишь 25 цнт., а въ Чікаґо назадъ можна вже бути о 1.30 по полудни. Вже бы часъ перестати ходити до чужихъ „косцьолôвъ", коли своя, рôдна церковь недалеко, що не есть мачохою а рôдною мамою. Церковь наша есть въ Whiting, Ind. на Clark Str., а адресъ священика: Rev. Nic. Seregelly, Box 366, Whiting, Ind.

Chicago day.

День 9. октобра вôдсвяткували мешканцѣ Чікаґо дуже торжественно. Всѣ фабрики позамыкано и всяка робота устала. Ще въ пятницю приѣхавъ ту президентъ McKinley, мексиканьскій віце-президентъ и губернаторъ Канады. Найголовнѣйша улиця въ Чікаґо States str. прикрашена прехорошо и богато а безчисленнй свѣтла електричнй мерехтѣли мовь зорѣ на небѣ. Хмары народу позалягали улицѣ, а кождый цѣкавый побачити хочь верхъ капелюха тыхъ рѣдкихъ гостей. Шкода, що Фрідлендеръ утѣкъ, може бы и вôнъ бувъ вшанувавъ гостей якою парадою.

А. Дубиньскій.

— **Чи знаете,** що слѣдуюча конвенція „Руско-Пародного Союза" буде на тôмъ плейзѣ, где буде найбôльше членôвъ? Чи хочете, щобы у васъ была конвенція? Если такъ, то запишуйте ся до „Союза."

— **Дня 29.** октобра с. р., въ недѣлю, вôдбуде ся въ нашôй церкви торжественне посвячене руской фаны нашого сестричного братства им. св. Ольги, на котре то торжество маємо честь запросити всѣхъ Американьскихъ Русинôвъ такъ мѣсцевыхъ якъ и замѣсцевыхъ, такъ поодиноко якъ и братства. По посвяченю вôдбудуть ся вечерницки въ одной до того призначеной сали.

Jersey City, N. J. 8. октобра 1899.

Голов. Выдѣлъ Братства.

Оголошене.

Въ гали школьного будынку въ Mayfield, Pa. вôдбуде ся дня 21. октобра 1899, въ суботу вечеромъ, о 8-ой годинѣ, на доходъ рускои читальнѣ и школы майфильдскои, представлене аматорске, шутки зо спѣвами въ 6 вôтслонахъ: «ЯКЪ КОЗАМЪ РОГИ ВЫПРАВЛЯЮТЬ». По театрѣ забава зъ танцями. На той дуже забавный вечеръ, запрашае своихъ братей, знакомыхъ, сусѣдôвъ тай почтенныхъ гостей дуже умильно.

Комитетъ.

Програма

представленя аматорского дня 21-го октобра 1899 въ Майфильдъ, Па. „Якъ козамъ роги выправляютъ" шутки съ спѣвами въ 6 вôтслонахъ. (Вôльный переводъ изъ Шекспировой драмы — Федьковича.

ОСОБЫ:

Катря, Олена, Ксеня (дѣвчата у Заставнѣ.) — Текля Хованьска, В. Гела, Марія Хованьска.
Теодоръ Лаховоля, ихъ отецъ. — А. Шлянта.
Стефанъ, Иванъ (пароб. у Заставнѣ). — А. Трембачь, М. Фуртакъ.
Василь Недобрюкъ, паробокъ. — А. Гела.
Димитрій, Векля (его родичѣ). — Г. Дзвôнчикъ, Марта Шлянта.
Грицъ, его слуга, . . . — Иванъ Гири.
Дружба 1-шій . . . . — Петро Корба.
Дружба 2-гій . . . . . — Петро Гузей.
Дѣдъ . . . . — Стефанъ Пейко.

Весѣльнй гостѣ и музыки. Дѣе ся то въ Теодоровой, то въ Дмитровой хатѣ, то на улици у Заставнѣ.

Передъ розпочатемъ заспѣвае хоръ майфильдскій химъ америк. „My Country". По 1-шôмъ актѣ декламація „Мои думки", Марія Мусява. По 2-гôмъ актѣ „дуетъ" малорускихъ пѣсней: Варвара Гела и Марія Хованьска. По 3-ôмъ актѣ монологъ „Жидъ въ судѣ", Иванъ Гири. По 4-тôмъ актѣ хоръ „Я въ чужинѣ загибаю". По 5-тôмъ актѣ декламація, Анна Крохта. По театрѣ забава зъ танцями.

Запросины.

Въ имени рускои громады въ Troy, N. Y. маємо честь умильно запросити всѣ дооколичнй Братства, якъ и всѣхъ прочихъ Русинôвъ на посвящене нашои вôдновленои церкви, котре вôдбуде ся въ недѣлю, дня 5 н. ст. новембра.

Слава Исусу Христу!

О. Несторъ Дмитрôвъ,
Стефанъ Фрицъ,
Стефанъ Рончковскій.

Потрѣбно хлопця.

Потрѣбно до стору молодого, цѣкавого 15—16 лѣтного хлопця, котрый знае добре рахувати, читати, писати и бодай трохи говорити по англійски. Хто-бъ знавъ ще и бучерство буде мати добру платню. Зголошуватись треба до: Mr. A. KIRCZIV, 102 Morris Str., Jersey City, N. J.

Шукае посады.

Оденъ молодый, 23-лѣтный церковный пѣвецъ, пошукуе мѣсця. Мае вôнъ краснй свѣдоцтва зъ дяковского института въ Перемышли, въ Галичинѣ, а хто-бъ побажавъ мати его въ громадѣ за дяка, най пише на адресъ:

Dmytro Galenda,
417—419 W. Centre Str.
MAHANOY CITY, PA.

11—9

Де-що цѣкавого.

— Въ желѣзныхъ копальняхъ въ Англіи мае занятє 170.000 робôтниковъ.

— Найдорожшимъ парляментомъ (соймомъ) въ Европѣ есть французкій, бо коштуе рôчно пôвтора міліона долярôвъ, а приносить користи тôлько, що вторôчный снѣгъ.

— Въ полудневой Россіи декуда уживаютъ верблюдôвъ до управы рôлѣ.

— Обчислено, що ворона нищить рôчно міліонъ насѣкомцѣвъ (хрущôвъ).

— Въ Канадѣ надруковано першу книжку передъ 130 роками.

— На островѣ Мадаґаскарѣ єдвабна матерія есть танша нѣжь ленъ въ Ирландіи.

— Въ цѣлôмъ царствѣ Мороккo не выходить жадна газета. Видно, що тамъ народъ весь неграмотный або мусѣвъ вже всѣ розумы поѣсти якъ то неоденъ нашъ «гамериканинъ», котрый уважае себе за найб. мудрагеля, а прочихъ людей за низшихъ вôдъ него.

— Присылайте чимъ скорше довгъ за «Свободу», бо чей не схочете, абы при кôнци року появивъ ся въ нашой газетѣ «спись довжниковъ» и абы вы до нихъ належали.

— Хочешь бути добрымъ и розумнымъ Русиномъ або Русинкою, то читай книжки и «Свободу», бо тôлько наука и просвѣта навчить тебе розумно жити и богатымъ бути.

— Въ Парижу спожили бѣднй люде тамтого року 10.000 коней и 300 ословъ. (Длятого Французы такъ тепер помудрѣли и одного дня засудили невинного Дрейфуса, а за пару днѣвъ его уласкавили).

— Въ россійскихъ торговельныхъ школахъ заироваджено обовязкову науку языка англійского.

— Найбôльше мяса ѣдятъ люде въ Австраліи. Пересѣчно припадае на кожду особу на рôкъ 276 фунтôвъ мяса, а въ Англіи лишь 118 фунт., а въ Галичинѣ нашъ братъ-мужикъ ѣсть мясо лишь на Рôздво й на Великдень, або ажъ передъ смертю зварятъ ему 5-лѣтну курку на «росôлъ» яко лѣкарство. Отъ чому люде утѣкаютъ до Америки, бо ту працюе неразъ и тяжко, але за то може мати «стейкъ» кождого дня. Оденъ поважный американьско-рускій патріотъ торжественно разъ заявивъ, що тому не хоче ѣхати до краю, бо тамъ нема таныхъ «стейкôвъ», якъ ту въ Америцѣ и хоть вже разъ бувъ на шифѣ, то таки скоро надумавъ ся знакне, перехрестивъ ся, зôйшовъ назадъ зъ шифу разомъ зо своимъ пакункомъ, шифкарту вôдпродавъ и до нынѣ гараздуе въ Америцѣ, якъ въ Бога за плечима.

СМѢШНЕ.

ЧИ БÔЛЬШЕ ЛЮДЕЙ МУДРЫХЪ ЧИ ДУРНЫХЪ?

Надъ такимъ пытанемъ сушивъ собѣ голову оденъ такожь зъ мудрыхъ, але нѣякъ не мôгъ его розвязати. Ажь одного разу, выпивши добру порцію запѣканои, прійшла ему дуже добра гадка до головы. Станувъ собѣ зъ боку улицѣ и коли велика товпа людей якъ разъ по при него перейшла, кликнувъ кôлька разôвъ: «Гей мудрый чоловѣче! чекай мудра голово!» Але нѣхто на то незважавъ. Але коли лише разъ кликнувъ: «Гей дурню!» успѣхъ бувъ ажь надто великій. Всѣ до одного обернулись зъ лицемъ гнѣвнымъ. Многй пôднесли свои палки, другй вже затискали кулаки, а кôлькохъ студентôвъ кинулось до него и заричали: «Ось моя карта! на поєдинокъ! высьте мене образили!» Зъ великимъ трудомъ ледви уйшовъ передъ розбѣшеною товпою. Пытане однакъ зôстало розвязане.

СВЯЩЕНИКЪ И СЕЛЬСКІЙ ХЛОПЕЦЬ.

Оденъ священикъ запытавъ разъ сельского хлопця:

— Що ты заслуживъ за свои грѣхи!

— Панъ-отче, — я нѣчо за те не жадаю, вôдповѣвъ простодушный хлопчина.

РУСИНЪ ДО АМЕРИКАНЦЯ.

Оденъ Американецъ бѣгъ дуже скоро черезъ улицю (вѣдай гнавъ за доляромъ), на противъ него ишовъ повôльнымъ крокомъ оденъ горожанинъ-Русинъ и той сказавъ до бѣжучого Американця:

— Перепрашаю васъ містеръ Н..., чи вы не маєте припадково 15 минутъ вôльного часу?

— Єсъ, маю — вôдповѣдае здивованый Американецъ.

— Єсли такъ, то чому-жь такъ скоро бѣжите?

Чоловѣкъ. — Прошу пана, чи панъ суть докторомъ вôдъ худобы?

Ветеринаръ: — Такъ есть! Що вамъ бракуе?

ЧОМУ ВЪ НЫНѢШНИХЪ ЧАСАХЪ ОХОТА ДО ЖЕНЯЧКИ МЕНША?

Коли въ однôмъ товариствѣ запытавъ ся оденъ зъ присутныхъ гостей одного Американця, чому въ нынѣшнихъ часахъ охота до женячки зменшае ся, то Американецъ вôдповѣвъ: «причина лежить въ тôмъ, що нынѣшнй женщины суть подобнй до лилій полевыхъ; котрй (якъ читаємо въ св. письмѣ) нѣ сѣютъ, нѣ орютъ, нѣ шіютъ, нѣ прядутъ, а помимо того, суть красше убранй нѣжь самъ Соломонъ колись выглядавъ».

ПОЧТОВА СКРИНКА

И. В. въ И. Па. — Що до слабости вашои жѣнки, засягнули мы порады у одного зъ лучшихъ лѣкарôвъ, котрый прибувъ недавно зъ старого краю и вôнъ сказавъ намъ таке: Ваша жѣнка мае ѣсти бѣле мясо, с. є. курята, телятину, рыбы, однакъ выстерѣгатись тоустыхъ стравъ. Щодня рано, натще, мае выпити пôвъ шклянки гербаты зъ орѣхового листя и то робить ся слѣдуючимъ способомъ: Сушеного, стертого, орѣхового листя береся одна ложочка вôдъ кавы, всыпае ся въ чайникъ и наливае ся до того шклянку кипячои воды. Се накрывае ся добре, а шийку вôдъ чайника затыкае ся коркомъ и такъ мае се стояти въ теплôмъ мѣсци черезъ чверть годины. Опôсля цѣдить ся и пе ся пôвъ шклянки рано, а пôвъ вечеромъ. Овочѣ може ѣсти кôлько хоче, особливо виноградъ. Два разы на тыждень мае взяти купѣль солену. Се треба робити черезъ цѣлый мѣсяць, а по тôмъ часѣ дайте намъ знати.

Ф. К. въ С. — Що до вашои дѣтины, сей палецъ треба дати конче вôдрѣзати, бо иншои рады нема. Якъ бы такъ лишилось, дѣтина могла-бъ стратити цѣлу руку.

И. К. въ Канадѣ. — Для вашого коня, що дуже часто западае на золзы, давайте слѣдуюче лѣкарство: Три столовй ложки сѣрчанои мучки, двѣ столовй ложки меленого, сухого шувару, двѣ ложки потовченого иловцю и пять ложокъ соли, а се все насыпте до сѣчки або вôвса и дайте ему зъѣсти. Крôмъ того тримайте его въ теплôй стайни и напувайте его три разы на день слѣдуючимъ напойомъ: Зварѣтъ двѣ пригорщѣ материнои душки, додайте до того три пригорщѣ вôвсяной соломы, и двѣ пригорщѣ отрубôвъ, на се налѣйте пôвъ коновки воды, най ся те все добре выварить и дайте тепле пыпити коневи. Коня накрыйте коцомъ.

ЗЪ ДАЛЕКА, ЛЮБИ БРАТЯ, ВОДЪ ЖИДОВЪ.

Кôлько то разôвъ взывало и взывае ся нашь народъ, щобы оминавъ своихъ тяжкихъ ворогôвъ, бо они его лише нищать и нѣколи не дадуть ему щирои порады або помочи, а мимо того якъ богато е ще людей, котрѣ не слухають тои рады. Въ осягненю своеи цѣли ворогъ въ средствахъ не перебирае. Якъ треба, то стане ся смирненькій мовь ягня, часами и щось доброго зробить, але хиба на се, щобы вôдтакъ обрану офѣру цѣлкомъ знищити. Найлѣпше на тôмъ розумѣють ся жиды. Они своею проворностію и хитростію потрафили зъеднати собѣ найбôльше довѣріе народу, при помочи горѣвки затуманили его, и вôдтакъ привели его до крайнои нужды, а высысаючи зъ него послѣднѣ соки, тысячами выправляють на погибель за море.

До чого еще е здôбнѣ жиды, най стане вамъ, Братя, на доказъ и на пересторогу се, що недавно стало ся въ Чехахъ.

Недавно вôдбувала ся въ Кутнôй-горѣ розправа карна проти 20-лѣтному Леопольдови Гільзнерови обжалованому про убійство 20-лѣтнои дѣвчины христіянки Анны Груза. Обжалованый е жидомъ и убійство поповнено въ часѣ жидôвскои пасхи. Актъ обжалованя звучавъ ось якъ:

Въ Польнôй найдено дня 29. марта с. р. 20-лѣтну дѣвчину христіянку, Анну Грузу, безъ житя у лѣску Березинѣ. Трупъ лежавъ на черевѣ, зверненый лицемъ до землѣ. Коло головы була обвинена сорочка, якои одна частина була обдерта, друга обтята. Голова була запутана у спôдницю. Руки були зложенѣ на хрестъ, та долѣшна частина гола. На головѣ та шиѣ мала кôлька глубокихъ ранъ. Убійства доконано въ пôдступный спосôбъ. Трупъ лежавъ у лѣсѣ пôвтретя дня. Лѣкарѣ сконстатували, що нема въ ньому анѣ каплѣ крови та що убійство поповнене — въ спосôбъ властивый ритуальнымъ рôзникамъ, що не заходить тутъ однакъ злочинъ знасиленя. Пôдозрѣне звернуло ся проти Гільзнерови, и то зô слѣдуючихъ причинъ: Вôнъ знавъ передъ симъ Анну та ходивъ за нею напрасно; въ день убійства ишовъ зъ двома товаришами до лѣса; де пôдъ той часъ бувъ, не може того выказати; въ слѣдствѣ змѣнявъ двѣчѣ свои зôзнаня; стоить у суперечности зô зôзнанями свѣдкôвъ; въ куфрѣ его матерѣ найдено покровавленѣ споднѣ.

Коли переслухувано обжалованого вôнъ баламутивъ дуже часто у своихъ зôзнаняхъ, попадавъ въ суперечнôсть зô зôзнанями въ слѣдствѣ.

Въ дальшôй розправѣ зôзнавъ свѣдокъ Пешакъ. Вôнъ заявивъ рѣшучо, що въ дни поповненя злочину бачивъ Гільзнера на мѣсци выпадку въ товариствѣ двохъ иншихъ людей, але оборонця обжалованого старае ся обезсилити сесѣ зôзнаня Пешака. Братъ обжалованого скориставъ зъ добродѣйства права и не зôзнававъ. Медвежу прислугу зробила обжалованому его тѣтка, що хотячи выказати присутнôсть на часъ злочину обжалованого, такъ попутала ся у зôзнаняхъ, що предсѣдатель казавъ еи арештувати.

Дня 16. вересня запавъ вырокъ. Присяжнѣ 11 голосами проти одному заперечили головне пытане, чи Гільзнеръ виненъ е убійства, натомѣсть одноголосно потвердили пытане про вспôвудѣлъ въ убійствѣ. На пôдставѣ тои заявы трибуналъ сказавъ Гільзнера на кару смерти черезъ повѣшене.

На тôмъ не конець тои страшнои подѣѣ, палець Божій проясняе дальше сей поганый жидôвскій злочинъ:

„Deutsches Volksblatt" пише въ 3853 числѣ стр. 9 якъ слѣдуе: Гільзнеръ признавъ ся до злочину. Вôнъ сидить у вязници повѣтового суду въ Кутнôй-горѣ вразъ зъ двома иншими вязнями. Бувъ вôнъ дуже зворушеный. Цѣлу днину бѣгавъ по своѣй келіи и не хотѣвъ майже нѣчого ѣсти. Занепавъ такожъ цѣлкомъ на духу.

Въ Кутнôй-горѣ будують теперь телефонъ, а робôтники закладають якъ разъ теперь дроты на будынку повѣтового суду. Гамôръ та стукôтъ звернули увагу Гільзнера, та вôнъ звернувъ ся до одного зô своихъ товаришѣвъ и поспытавъ его, що значить сей гамôръ. Поспытаный вôдповѣвъ ему жартомъ: „Здае ся менѣ, що се будують для тебе шибеницю." Дрожь потрясла Гільзнеромъ; вôнъ зблѣдъ якъ полотно. А хочь знавъ, що се бувъ лише жартъ, мимо сього однакъ попавъ у велику задуму та просивъ, абы его заведено до радника двору Ежака та слѣдчого судіѣ Бавдіша. Закимъ однакъ се стало ся, признавъ ся Гільзнеръ, що убивъ Аґнешку Грузôвну въ товариствѣ двохъ жидôвъ.

„Гільзнеръ розказавъ, що на два днѣ передъ злочиномъ, се-бъ то 27. марта рѣшено ся на убійство, але зъ непередвидженыхъ причинъ треба було се вôдложити на два днѣ.

Спосôбъ въ якій убито Грузôвну описуе Гільзнеръ такъ само якъ се зробивъ актъ обжалованя, та заявляе далѣ, що свѣдокъ Петро Пешакъ цѣлкомъ по правдѣ зôзнавъ, що бачивъ его въ товариствѣ двохъ иншихъ жидôвъ въ березовôмъ лѣсѣ.

„Гільзнеръ бачивъ такожъ Пешака, бо ждавъ на Грузôвну и показавъ еи потôмъ обомъ своимъ товаришамъ.

„Гільзнеръ заявивъ, що кровь спущено и ужито до ритуальныхъ цѣлій (т. е. на „мацы") — его власнѣ слова — та вказавъ вразъ и мѣсце, куда завѣзъ желѣзницею оденъ зô жидôвъ сю кровь.

„Се зôзнане повторивъ Гільзнеръ у слѣдчого судіѣ. Сейчасъ увязнено обохъ жидôвъ, на якихъ Гільзнеръ вказавъ яко на своихъ товаришѣвъ злочину. Одного зъ нихъ увязнено въ Празѣ. Коли Гільзнеръ признавъ ся до вины, заявивъ, що вже въ понедѣлокъ хотѣвъ признати ся, але все еще зволѣкавъ зô симъ. Теперь стало ему дуже легко на серци. Здае ся ему, що камѣнь, що давивъ его доси, злетѣвъ ему зъ грудій.

„До тюрмы у Кутнôй-горѣ принесли жиды въ суботу до Гільзнера жидôвскій пирôгъ. Але тюремный наглядчикъ вôддавъ его судови. По докладнôмъ розслѣдѣ показало ся, що сей пирôгъ бувъ затроеный. Найдено такожъ у ньому жидôвскимъ письмомъ писану карточку та вôддано еи знатокамъ до вôдчитаня."

Зъ галицкои „Свободы."

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!
Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды пануе брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!
Ив. Франко.